

REPUBLICA MOLDOVA
RAIONUL NISPORENI
PRIMĂRIA SATULUI GROZEȘTI
MD - 6401, satul Grozesti, raionul Nisporeni
Tel : (0264 - 43) 2-36 , (0264 - 43) 6-68 , (0264 - 43) 2-38 -fax
Primaria.Grozesti@gmail.com
WEB : grozesti.sat.md

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

La Proiectul de Decizie ” Cu privire la implementarea Planului de acțiuni – 2018 din Strategia pentru tineret. ”

Prezentul Raport de Expertiză Anticorupție a fost întocmit de Autorul proiectului deciziei Crîșmaru Silvia, primarul s. Grozești, în baza Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

III. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului Autor al proiectului de act normativ este primarul s. Grozești , ceia ce corespunde art.112 din Constituție și art.18 din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017.

Categoria actului normativ propus este **Decizie de consiliul local**, ceia ce corespunde art.112 din Constituție și art.18 din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239 / 2008 privind transparența în procesul decizional ,, etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt :

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*

- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.*

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că :

(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe panoul informativ a autorității publice cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor.

În vederea respectării rigorilor privind transparența decizională, autorul proiectului a anunțat despre inițierea elaborării deciziei prin intermediul plasării pe panoul informativ și pagina WEB a Primăriei Grozești .

De asemenea, anunțul privind organizarea consultărilor publice, textul proiectului și nota informativă la acesta se regăsesc plasate pe panou, cu respectarea cerințelor de conținut, inclusiv cu respectarea termenului limită de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea propunerilor.

Totodată , în conformitate cu art.21 din Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative: Proiectul deciziei a fost elaborate în câteva etape consecutive, după cum urmează:

- b) desemnarea persoanei responsabile care va elabora proiectul, în cazul dat - primarul satului și directorul Casei de Cultură*
- b) determinarea categoriei, conceptului și stabilirea structurii actului normativ;*
- c) elaborarea versiunii inițiale a proiectului și întocmirea notei informative;*
  - g) elaborarea versiunii finale a proiectului de act normativ.*
- (2) Procedura și termenele privind elaborarea, avizarea, efectuarea expertizelor și definitivarea proiectelor actelor normative, care sînt prezentate spre examinare comisiilor consultative ale consiliului local și, ulterior Consiliului local.*

CONSTATARE :   **În urma analizei proiectului prenotat, constatăm că promovarea acestuia se realizează cu respectarea**

**rigorilor impuse de Legea nr. 239/2008 privind
transparența în procesul decizional.**

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, „Scopul principal se desprinde din Raportul privind implementarea Planului de acțiuni - 2018 din Strategia pentru Tineret.

Astfel , acesta își propune analiza modului de executare a acțiunilor propuse în planul de acțiuni, inclusiv a aspectelor ce țin de impact și a gradului de transparență a procesului de implementare, precum și implicarea tinerilor în acest proces.

Prezentul raport nu urmărește doar o evaluare cantitativă a acțiunilor, dar tinde să atragă atenție și la modul cum se administrează resursele alocate prin prisma activităților planificate.

Proiectul urmărește atingerea următoarelor obiective :

- sporirea eficienței de alocare a resurselor publice și îmbunătățirea performanței acțiunilor din cadrul Strategiei;
- obținerea informației privind progresele și insuccesele în procesul de implementare a Strategiei, în vederea elaborării recomandărilor de îmbunătățire;
- informarea sectorului de tineret despre progresul Strategiei, promovarea bunelor practici pentru aplicarea în alte contexte;
- creșterea responsabilității tuturor actorilor angajați în implementarea Strategiei.

CONSTATARE : Analizând proiectul de decizie , se constată, că evaluarea include analiza modului de implementare a Planului anual – 2018 din Strategie și a eficienței acesteia, fiind un mijloc care contribuie la îmbunătățirea politicii de tineret.

Evaluarea răspunde la întrebările: care este efectul, impactul activităților desfășurate și gradul de atingere a rezultatului scontat pentru anul de referință.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Textul proiectului prevede aprobarea unui nou document , a Strategiei pentru Tineret pentru anii 2018 – 2022 , fiind un mijloc care contribuie la îmbunătățirea politicii de tineret.

CONSTATARE : Promovarea proiectului se realizează cu respectarea preponderentă a interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 din Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative (deciziile) sunt însoțite de “ nota informativă” , care cuprinde

- c) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- d) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi; f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare;*

CONSTATARE : În nota informativă autorul relevă condițiile și evidențiază elementele noi , cum ar fi faptul, că :

- Nu sunt făcute cercetări și studii pe domeniu de tineret specifice satului Grozești,*
- precum și a faptului că nu au putut fi obținute încă date cantitative relevante la nivel de tineret, de aceea nu este posibilă realizarea profilului socio-economic al tinerilor din sat.*

Aceste circumstanțe au impus elaborarea proiectului de decizie și prezintă impactul proiectului asupra tinerilor , cu argumentele corespunzătoare , în conformitate cu art.30 din Legea nr.100 din 22.12.2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100 / 2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „ fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”.

CONSTATARE : Potrivit notei informative: „Implementarea prevederilor din noua Strategie pentru tineret necesită alocarea unor mijloace financiare interne și externe cu specificarea sumelor necesare , dar nu și a sursei concrete de finanțare.

Astfel, APL Grozești urmează să preconizeze în bugetul local pentru perioada de referință (2018- 2022) surse financiare în susținerea Strategiei pentru tineret.

IV. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative „textul proiectului de de decizie a fost elaborat cu respectarea următoarelor reguli:

6. *Este expus în limbaj simplu, clar și concis , se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație ;*
7. *Nu sunt folosite neologisme ;*
8. *Se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice ;*
9. *Termenii de specialitate , denumiri și abreviatuiri sunt utilizați numai cei consacrați în domeniul la care se referă reglementarea;*
10. *Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.*

CONSTATARE : Textul proiectului de decizie întrunește cerințele

prevăzute de art. 54 al Legii nr.100 din

22.12.2017 cu privire la actele normative . *II.2. Coerența legislativă a*

proiectului În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în

proiect Prevederile proiectului reglementează activitatea responsabililor de implementare și stabilește domeniile și limitele profesionale de acțiune a acestora.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea

proiectului.

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei Proiectul deciziei ” **Cu privire la implementarea Planului de acțiuni – 2018 din Strategia pentru tineret** ”a fost elaborat de către primarul s. Grozești Crîșmaru

Silvia , avînd drept scop principal evaluarea anuală și oferă o imagine clară a atingerii obiectivelor propuse în Strategia pentru tineret .

Prin concluziile expuse în Raportul de evaluare anuală au enumerate acțiunile întreprinse întru realizarea obiectivelor .

Totodată , concluziile specifica obiectivele și direcțiile de activități , necesare implementării acestora în noul document de politici comunitare pentru tineret.

Autorul a respectat rigorile de transparență stabilite prin legea nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Nota informativă stabilește argumente pertinente și valabile pentru justificarea soluțiilor acestui proiect.

Prevederile proiectului nu sunt în detrimentul interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului , în special al tinerilor .

În cadrul proiectului expertizat nu au fost identificați factori și riscuri de corupție.

SUGESTIE FINALĂ : Dat fiind faptul, că Monitorizarea și Evaluarea Strategiei este un proces continuu, în ceea ce ține de documentul propus spre aprobare - **Politicile comunitare pentru tineretul din s. Grozești pentru anii 2018- 2022-** se propune Primăriei Grozești și directorului Casei de Cultură , care vor prezenta anual nu doar informații privind implementarea, dar un **Raport de Progres al Strategie** . Raportul de evaluare va ține cont în mod obligatoriu de transparența mediatică și se va centra nu doar pe enumerarea activităților întreprinse, dar și pe progresele realizate și pe compararea progreselor cu Planul anual . Raportul va conține, de asemenea, explicarea succintă a devierilor de la Plan și descrierea acțiunilor de remediere întreprinse sau care ar trebui sa fie întreprinse.

Evaluarea finală se va face la finele anului 2022 și va oferi o imagine clară a atingerii obiectivelor propuse în Strategie.

Prin concluziile expuse în Raportul de evaluare finală vor fi identificate problemele prioritare existente în localitate la capitolul **“Tineret”**.

Concluziile vor specifica obiectivele și direcțiile de activități necesare implementării acestora în următorul document de politici.

26.09.2018

Expertizat : Primarul s. Grozești, Crîșmaru Silvia